

A 542/v/80

SPRAWOZDANIE

WYDZIAŁU

SZKOŁY PRZEMYSŁOWEJ UZUPEŁNIAJĄCEJ

W WADOWICACH

za rok szkolny 1893.

W Wadowicach.

Nakładem Wydziału szkoły przemysłowej uzupełniającej

~~~~~
Drukiem Franciszka Foltyna.

1893.

Szkola ~~2083~~ 2069

2

103775

II 1893

BIBLIOTHECA
VNIV. JAGELL.
CRACOVENSIS

MF 4855

Biblioteka Jagiellońska

1002780709

A.

Kronika i organizacya Zakładu.

Rok szkolny rozpoczął się dnia 11. września 1892 uroczystem nabożeństwem w kościele parafialnym.

Wedle statutu składała się szkoła jak w roku ubiegłym z kursu przygotowawczego o 2-ch oddziałach i z kursu przemysłowego o dwóch klasach. Do pierwszego oddziału kursu przygotowawczego uczęszczają ci uczniowie, którzy nie umieją czytać i pisać; do drugiego oddziału ci, którzy ukończyli w ubiegłym roku z dobrym postępem I. klasę przygotowawczą lub uczęszczali do szkoły ludowej, lecz jej nie ukończyli i nie mają odpowiedniego przygotowania, aby mogli z korzyścią pobierać nauki w szkole przemysłowej.

W I. oddziale przygotowawczym udzielano:

nauki religii	tygodniowo w 1 godzinie;
„ czytania i pisania	„ w 4 godzinach;
„ rysunków	„ w 1 godzinie;
„ rachunków	„ w 2 godzinach;
razem	tygodniowo w 8 godzinach.

W II. oddziale przygotowawczym:

nauki religii	tygodniowo w 1 godzinie;
„ języka polskiego	„ w 3 godzinach;
„ rysunków	„ w 2 „
„ rachunków	„ w 2 „
razem	tygodniowo w 8 godzinach.

Do I. klasy przemysłowej uczęszczali ci uczniowie, którzy w ubiegłym roku ukończyli z dobrym postępem kurs przygotowawczy, lub też ukończyli zupełnie czwartą klasę szkoły ludowej; do II. klasy zaś ci tylko, którzy w ubiegłym roku szkolnym ukończyli z dobrym postępem I. klasę przemysłową w tutejszej szkole.

W I. klasie przemysłowej udzielano:

nauki religii	tyg.	$\frac{1}{2}$	godz.;
" stylistyki	"	1	"
" języka polskiego	"	2	"
" rysunków	"	3	"
" rachunków	"	3	"
razem		tyg.	$8\frac{1}{2}$ godz.

W II. klasie zaś udzielano:

nauki religii	tyg.	$\frac{1}{2}$	godz.;
" stylistyki	"	1	"
" języka polskiego	"	2	"
" rysunków	"	3	"
" rachunków i rachunkowości kupieckiej	"	2	"
razem		tyg.	$8\frac{1}{2}$ godz.

Nauka odbywała się w myśl statutu w niedziele i święta od godziny $9\frac{1}{2}$ do $11\frac{1}{2}$ rano; zaś w poniedziałki, wtorki, czwartki i piątki od godziny 7—9 wieczór.

Nauka była bezpłatna; uczniowie otrzymywali też wszystkie książki i inne przybory do nauki bezpłatnie.

Uczniowie przystępowali w tym roku szkolnym dwa razy do spowiedzi i komunii św.

Rok szkolny zakończono uroczystem nabożeństwem dnia 21. maja 1893; po egzaminie, który się odbył także dnia tego uroczystie w przytomności członków wydziału szkolnego i gości, odczytano klasyfikację uczniów i rozdano nagrody, składające się z książeczek powiatowej kasy oszczędności (w łącznej kwocie 44 Zł.) pomiędzy najpilniejszych uczniów, którzy oraz uczynili największy postęp w nauce.

B.

Nadzór miejscowy i zarząd ekonomiczny szkoły sprawował w tym roku wydział, który składał się z następujących Panów:

Dra Jana Iwańskiego burmistrza — jako przewodniczącego,
Seweryna Arzta, dyrektora c. k. gimnazjum, który był oraz kierownikiem szkoły;

Aleksandra Gostkowskiego, właśc. dóbr i { jako delegatów
Juliusza Israelego, przemysł. z Andrychowa } Rady powiatowej

Tomasza Figlera, malarza i } jako delegatów
Franciszka Foltyna, księgarza i właśc. drukarni } Rady miejskiej.
Wydział odbył posiedzeń 6.

C.

Grono nauczycielskie.

Kierownikiem zakładu, który się mieścił w 4. klasach tu-tejszego c. k. gimnazyum, był:

1. Seweryn Arzt, c. k. dyrektor gimnazyalny.

Nauczycielami zaś byli:

2. Michał Frąckiewicz, c. k. profesor gimnazyalny, który uczył języka polskiego i stylistyki w II. klasie przemysłowej, 3. godz. tyg.
3. Ks. Fr. Gołba, katecheta szkół ludowych, uczył religii we wszystkich klasach, 3 godz. tyg.
4. Ignacy Hoszowski, c. k. profesor gimnazyalny, udzielał nauki języka polskiego w II. oddziale przygotowawczym i rachunków w I. i II. klasie przemysłowej, 7 godzin tyg.
5. Tadeusz Kołomłocki, nauczyciel rysunków w c. k. gimnazyum, udzielał rysunków w I. i II. klasie przemysłowej, 6 godz. tyg.
6. Józef Kurowski, nauczyciel c. k. gimnazyum, udzielał nauki stylistyki i języka polskiego w I. klasie przemysłowej, w 3. godz. tyg.
7. Teodor Prus, nauczyciel szkoły ludowej, uczył rysunków w I. i II. oddziale przygotowawczym, 3. godz. tyg.
8. Franciszek Prezentkiewicz, kierownik szkoły ludowej, uczył rachunków w I. i II. oddziale przygotowawczym, 4 godz. tyg.
9. Franciszek Zajac, nauczyciel szkoły ludowej, uczył pisania i czytania w I. oddziale przygotowawczym, w 4. godz. tyg.

Gospodarzami klas byli:

Franciszek Zajac	w I. oddziale przygotowawczym,
Franciszek Prezentkiewicz	w II. " "
Józef Kurowski	w I. klasie przemysłowej,
Ignacy Hoszowski	w II. " "

D.

Statystyka uczniów.

	ODDZIAŁ		K L A S A		Razem
	I.	II.	I.	II.	
	przygotowaw- czy		przemysłowa		
Uczniów wpisanych . . .	13	33	42	16	104
Z tych klasyfikowano . . .	12	27	30	12	81
Postęp dobry uczyniło . . .	8	14	12	6	44
Nieokazało postępu	4	13	18	6	28
Nieklasyfikowano	1	6	12	4	23
Wiek uczniów :					
a) do lat 18	10	26	29	10	75
b) wyżej lat 18 (-24) . . .	3	7	13	6	29
Wedle wyznania było :					
a) katolików obrz. łac. . . .	11	25	27	12	75
b) wyzn. mojżeszowego . . .	2	8	15	4	29
Wedle zajęcia uczniów było :					
szewców	7	11	7	2	27
ślusarzy	—	1	2	3	6
krawców	1	5	5	—	11
stolarzy	—	2	1	1	4
kowali	—	—	1	1	2
blacharzy	1	—	1	2	4
rzeźników	1	4	6	2	13
piekarzy	—	2	1	—	3
zegarmistrzów	—	—	1	1	2
fryzyerów	—	—	1	—	1
murarzy	—	1	—	—	1
kominiarzy	2	—	—	1	3
kuśnierzy	—	1	1	—	2
introligatorów	—	1	1	—	2
kupców	—	3	9	2	14
księgarzy	—	—	1	—	1
piernikarzy	—	1	1	1	3
cukierników	—	1	1	—	2
szczotkarzy	—	—	1	—	1
powroźników	1	—	—	—	1
stelmachów	—	—	1	—	1
razem	13	33	42	16	104

E.**Fundusze szkoły.**

Do kasy szkoły przemysłowej uzupełniającej wpływają corocznie:

a)	dot.	Rady gminnej Wadowic	w kwocie	400 zł.
b)		powiatowej Kasy Oszcz	"	200 "
c)		Rady powiatowej	"	100 "
d)	subw.	Wysokiego Wydziału krajowego	i	
e)	"	Wysokiego c. k. Ministerstwa W. i Ośw.		

Subwencya Wysokiego Wydziału krajowego wynosi w roku 1893 218 zł.

Subwencya Wysokiego c. k. Ministerstwa W. i Ośw. ma wynosić w r. 1893 także kwotę 218 zł.

Prócz tego daje gmina miasta Wadowic corocznie na oświetlenie i usługę kwotę 150 zł.

F.**Środki naukowe.**

Środki naukowe wzrosły dzięki łaskawym względom Wysokiego Wydziału krajowego i Wysokiego c. k. Ministerstwa W. i Ośw., znacznie.

Wysokie c. k. Ministerstwo W. i Ośw. udzieliło w tym roku szkolnym z funduszków państwowych na zakupno środków naukowych 300 zł.

Inwentarz szkoły przemysłowej obejmuje obecnie:

Liczba inwentarza	Przedmiot	Wartość	
		zł.	ct.
1.	Andel, Geometrisches Ornament	3	68
2.	Fallenböck, Elementar Zeichenschule	5	52
3.	Böcklen, Vorlagenwerk für constructives Zeichnen	12	42
4.	Herdtle, Elemente des Zeichnens	2	31
5.	Herdtle, Geometrische Ornamente	9	94
6.	Herdtle, Blätter, Blumen und Ornamente	4	97
7.	Storck, Einfache Möbel	5	52
8.	Rothe, Vorlagen für Bau- und Möbel Tischler I. und II.	9	20
9.	Gerhardt, Vorlagen für Schuhmacher	5	52
10.	Gottlob, Vorlagen für Schmiede	8	28
11.	Gottlob, Musterbuch für Möbeltischler	13	80
12.	Gottlob, Musterbuch für Kunstschlosser	8	28
13.	Hölder, Arbeiten des Schlossers I.	4	42
14.	Kretschmer, Holzverbindungen	3	68
15.	Flinzer, Metoda nauki rysunków	1	80
16.	Bayr & Wunderlich, Formensammlung für Freihandzeichnen	10	86
17.	Richter, Zeichenvorlagen für Schneider	1	10
18.	Mehl, Vorlegeblätter für Decorations und Schriftenmaler	6	8
19.	Chemnitz, Zeichnungen des Schlossers	5	52
20.	Cyrkiel do tablicy	3	24
21.	Rajscajgów większych 8	18	72
22.	Rajscajgów mniejszych 15	21	35
23.	Szafa jodłowa polakierowana	16	—
24.	Tablica	11	—
25.	Jan Rotter, Metodyczne wzory rysunkowe	—	—
26.	Józef Soleski, Nauka rachunków dla przemy- słowców	—	—
27-127	Modele gipsowe	107	60
128.	Sławomir Odrzywolski, Zabytki przemysłu artystycznego w Polsce	—	—
129.	Szafa jodłowa lakierowana	20	—
130.	„ „ „	20	—

G.

Klasyfikacya uczniów.

I. Oddział przygotowawczy:

Uczniów wpisanych 13.

Postęp dobry okazali i otrzymali nagrodę:

Słupski Ludwik,
Glücksman Leopold.

Postęp dostateczny okazali:

Błahut Franciszek,
Garzel Piotr,
Glücksman Leopold,
Kamiński Julian,
Klapka Wincenty,
Moskała Józef,
Porzycki Andrzej.

Postępu nie uczyniło 3.

Opuścił zakład 1.

II. Oddział przygotowawczy:

Uczniów wpisanych 33.

Postęp dobry okazali i otrzymali nagrodę:

Pacek Franciszek,
Pietruszka Józef,
Neiger Salomon,
Schanzer Jakób,
Kamiński Antoni,
Wiecheć Władysław.

Postęp dostateczny okazali:

Glücksman Samuel,
Klinger Marek,
Neiger Joachim,
Pięcik Józef,
Spytkowski Ludwik,Tokarz Ludwik,
Wójcik Jan,
Zawiła Władysław.

Postępu nie uczyniło 13.

Opuściło szkołę w ciągu roku szkolnego 3.

Nieklasyfikowano z powodu nieuczęszczania 3.

I. klasa przemysłowa:

Uczniów wpisanych 42.

Postęp dobry okazali i otrzymali nagrodę:

Bartosik Jan,
Gaszman Karol,
Janicki Stefan,
Zembaty Julian,
Odrawąż Leon,
Färber Maurycy,
Karter Wolf.

Postęp dostateczny okazali:

Schöngut Jakób,
Suknarowski Tadeusz,
Źródłowski Józef,
Braus Pinkas,
Dąbrowski Jan.

Postępu nie uczyniło 18.

Opuściło zakład w ciągu roku szkolnego 3.

Nieklasyfikowano z powodu nieuczęszczania 8.

Umarł 1.

II. klasa przemysłowa:

Uczniów wpisanych 16.

Postęp dobry okazali i otrzymali nagrodę:

Trąbka Stanisław, (uczęszczał dobrowolnie rok drugi),
Kaletka Roman.Postęp dostateczny okazali:
Bydoń Józef,Enoch Rafał,
Wnętrzak Jan,
Zmysłowski Stanisław, (uczęszczał dobrowolnie rok drugi).

Postępu nie uczyniło 6.

Nieklasyfikowano z powodu nieuczęszczania do szkoły 3.

Opuścił zakład w ciągu roku szkolnego 1.

H.

Ogłoszenie.

Wpisy uczniów do tutejszej szkoły przemysłowej uzupełniającej na rok szk. 1894 trwać będą od dnia 8. do 10. września.

Do uczęszczania na naukę w tej szkole obowiązani są w myśl §. §. 75a i 100 ustawy przemysłowej z r. 1885 wszyscy terminatorzy i czeladnicy, aż do ukończenia 18. roku życia.

Każdy uczeń przyjęty do szkoły otrzyma książeczkę kontrolną, w której będzie uwidocznione, na który kurs został przyjęty i w jakim czasie ma uczęszczać na lekcye. W książeczce tej będzie także celem ułatwienia kontroli pracodawcom nad uczęszczaniem ich pupilów do szkoły, każdorazowa obecność ucznia na nauce stwierdzona. Każdy uczeń ma regularnie uczęszczać na naukę szkolną, nieobecność ich z powodów nadzwyczajnych winni pracodawcy usprawiedliwić, aby nie zachodziła potrzeba urzędowych upomnień, a tem mniej zastosowania §. §. 75 i 133 ustawy przemysłowej, nakładającej na opornych grzywny od 10 do 400 zł.

Uczniowie otrzymują bezpłatnie do użytku książki i wszystkie przybory naukowe.

Wydział szkoły przemysłowej uzupełniającej

w Wadowicach dnia 21. maja 1893.

BIBLIOTHECA
VNIV. IAGELL.
CRACOVIENSIS